

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 18P/7/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415200695
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Daniel Koneracký
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2015:6415200695.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom samosudcom Mgr. Danielom Konerackým vo veci starostlivosti súdu o mal. C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. F. U., W. Z. P. Č.. X, zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T. Š., pracovisko Ž. F. U., dieťa rodičov matky L. M.Á., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. F. U., W. Z. P. Č.. X a otca R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. F. U., W. Z. P., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry v Ž. F. U., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. Š., pracovisko Ž. F. U. o nariadenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd nad mal. C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. F. U., W. Z. P. Č.. X, t. č. Reedukačné centrum R. A. n a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v S. B., XXX XX R. A.S. a to počnúc dňom právoplatnosti takéhoto rozhodnutia.

II. Otec R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. F. U., W. Z. P., je p o v i n n ý prispievať na maloletého C. M., nar. XX.XX.XXXX mesačným výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa určené osobitným zákonom posielaným vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet S. B., XXX XX R. A., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

- 2 -

18P 7/2015

III. Matka L. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. F. U., W. Z. P. Č.. X, je p o v i n n á prispievať na maloletého C. M., nar. XX.XX.XXXX mesačným výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa určené osobitným zákonom posielaným vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet S. B., XXX XX R.P. A., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom, č. k. 10P 35/2014 zo dňa 20.6.2014.

V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny T. Š., pracovisko Ž. F. U. podal na tunajší súd návrh na začatie konania, ktorým sa domáhal, aby súd nad maloletým C. M., nar. XX.X.XXXX nariadil ústavnú starostlivosť a zároveň, aby nariadil predbežné opatrenie, ktorým by dočasne odňal mal. dieťa z osobnej starostlivosti matky a nariadil mu pobyt v Reedukačnom centre R. A.. Takýto návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti úrad práce odôvodnil tým, že rodičia nevládajú výchovu maloletého, ten ich nerešpektuje a koná svojvoľne. Rodinné prostredie je málo podnetné pre maloleté dieťa, pričom maloletý si neplní pravidelne školskú dochádzku a užíva toulén na fetovanie. Úrad práce tiež poukázal na skutočnosť, že spolupráca matky so sociálnym kurátorom je nepravidelná, pričom sama matka sa obrátila na nich, aby jej pomohli pri riešení výchovných problémov maloletého dieťaťa nakoľko vývin maloletého je vážne narušený. Tunajší súd uznesením zo dňa 2.2.2015 nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne odovzdal do starostlivosti mal. C. M., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti Reedukačného centra, XXX XX R. A. s tým, že rodičom uložil povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 30% zo

sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom mesačne a to každému zvlášť na účet reedukačného centra. Takéto predbežné opatrenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.2.2015.

Súd po oboznámení sa s pripojeným spisom č. k. 10P 35/2015, ako aj ostatným spisovým materiálom zistil nasledovný skutkový stav veci: rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P 52/2013 zo dňa 26.6.2013 bola nad maloletým C. M. nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizovala v Reedukačnom centre E. - T. R. s tým, že obom rodičom bola uložená povinnosť prispievať na jeho výživu minimálnym výživným.

- 3 -

18P 7/2015

Takýto rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.7. 2013. Ústavná starostlivosť bola nariadená z dôvodu, že u maloletého existujú dlhodobé problémy v správaní, pričom je nezvládnuteľný. Následne rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 10P 35/2014 zo dňa 20.6.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.7.2014 bola zrušená ústavná starostlivosť nad maloletým dieťaťom a zároveň bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že otcovi bola uložená povinnosť prispievať na jeho výživu minimálnym výživným. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že maloleté dieťa prešlo procesom výchovy, nápravy a prevýchovy úspešne, dodržiavalo ústavný poriadok, rešpektovalo authority, jeho správanie bolo v súlade s ústavným i školským poriadkom, pričom k svojim povinnostiam pristupoval v rámci svojich možností a zodpovedne. Následne úrad práce návrhom na začatie konania zo dňa 28.1.2015 navrhoval, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým C.R. M. z dôvodu, že rodičia maloletého nezvládajú starostlivosť o maloletého, ten ich nerešpektuje, neplní si povinnú školskú dochádzku a fetuje toulén. Zároveň úrad práce uviedol, že spolupráca matky so sociálnym kurátorom je nepravidelná a rodinné prostredie je málo podnetné pre maloletého. Súd uznesením zo dňa 2.2.2015 nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne odovzdal maloletého C. M. do starostlivosti Reedukačného centra R. A. s tým, že takéto predbežné opatrenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.2.2015. Na pojednávaní matka ako aj otec uviedli, že nesúhlasia s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým C. M. s tým, že by chceli, aby sa vrátil domov. Zároveň pripustili, že v minulosti mali problémy zo zvládnutím výchovy maloletého, pretože ten ich nerešpektoval. Úrad práce na pojednávaní uviedol, že trvá na podanom návrhu a žiadal, aby súd nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť z dôvodu, že rodičia nie sú schopný zvládnuť výchovu maloletého dieťaťa, pretože ich nerešpektuje, fetuje toulén a neplní si školskú dochádzku. Okrem toho prostredie je málo podnetné pre maloletého a spolupráca matky s úradom práce bola nepravidelná. Zástupca prokuratúry uviedol, že žiada, aby súd nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť z dôvodu, že rodičia nezvládajú jeho výchovu, pričom ten fetuje toulén a nechodí do školy. Zo správy Reedukačného centra R. A. zo dňa 23.4.2015 vyplýva, že takéto zariadenie súhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým, pričom po príchode do centra bol maloletý zaradený do triedy praktického vyučovania, mal málo rozvinuté pracovné návyky s tým, že občas chodil aj na brigády mimo zariadenia. Maloletý študuje v 1. ročníku OU, odbor stavebná výroba, pričom v škole je jeho správanie problematické, je odmietavý a negativistický. Maloletý authority rešpektuje, svoje povinnosti si plní, zapája sa hlavne do športových činností, potrebuje však motiváciu a povzbudenie. U maloletého sa jedná o simplexnú osobnosť vo vývine, so zníženým intelektom, s dobrou frustračnou toleranciou, pričom je v telefonickom kontakte so súrodencami i matkou.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

- 4 -

18P 7/2015

Podľa § 54 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13)

Podľa § 2 písm. c) Zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime platného a účinného od 01.07.2013, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma 90,42 € mesačne ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa, ak ide o nezaopatrené dieťa. V zmysle § 5 citovaného zákona sa sumy uvedené v § 2 upravia vždy k 01.07. bežného kalendárneho roka. Od 01.07.2013 je minimálny rozsah vyživovacej povinnosti 27,13 € mesačne (30% zo sumy 90,42 €).

Súd môže zveriť mal. dieťa do ústavnej starostlivosti, pričom takáto starostlivosť nahrádza osobnú starostlivosť rodičov z dôvodu, že tí ju nemôžu zabezpečiť alebo je to tiež ako určitý

- 5 -

18P 7/2015

druh výchovného opatrenia z dôvodu vadného správania mal. dieťaťa, a má teda charakter sankcie. V prípade ak ústavná starostlivosť má charakter výchovného opatrenia, nemôže súd uprednostniť náhradnú osobnú starostlivosť alebo pestúnsku starostlivosť, pretože tieto sú determinované na splnenie iného cieľa a nevedli by k náprave. Ústavnú starostlivosť tak môže súd nariadiť ako formu výchovného opatrenia ak výchova mal. dieťaťa je ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia by nevedli k náprave. Ústavnú starostlivosť tak možno nariaďovať len v krajnom prípade a nevyhnutný čas s tým, že takáto ústavná starostlivosť musí byť priebežne monitorovaná a hodnotená, a to z hľadiska či sú splnené podmienky pre jej ďalšie trvanie a ako náhle pominú dôvody, tak musí byť nahradená inou formou starostlivosti. Rodinné prostredie je vždy jednoznačne najvhodnejším prostredím pre riadnu výchovu detí. Sankčným charakterom, pre ktorý možno nariadiť ústavnú starostlivosť je, že výchova mal. dieťaťa je vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave. O narušení výchovy dieťaťa možno hovoriť len vtedy ak ide o také závažné nedostatky alebo prostredie, v ktorom dieťa žije, že dochádza k narušeniu vývoja dieťaťa a to tak rozumového, mravného, ako aj citového a telesného. Stupeň narušenia dieťaťa tak musí byť mimoriadne vážny a pôjde najmä o prípady keď dochádza zo strany mal. dieťaťa k záškoláctvu, dopúšťaniu sa páchania trestnej činnosti, predčasný pohlavný život, úteky z domu, požívanie alkoholických nápojov, fetovanie a pod.. V prípade nariadenia ústavnej starostlivosti, ak ide o sankčný charakter takejto ústavnej starostlivosti, tak malo by byť takéto nevhodné správanie riešené výchovnými opatreniami. Len výnimočne možno nariadiť ústavnú starostlivosť bez toho aby predchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť situácie sa musí posudzovať podľa konkrétnych okolností a výchova dieťaťa musí byť tak vážne narušená, že výchovné opatrenia, ktoré by mali predchádzať ústavnej starostlivosti by nevedli k splneniu účelu. Vo výnimočných prípadoch tak pred nariadením ústavnej starostlivosti nemusia byť uložené iné výchovné opatrenia, avšak musí ísť o výnimočnosť, ktorá môže spočívať v rôznych skutočnostiach, napr. v tom, že dieťa užíva návykovú látku - alkohol alebo drogy alebo vo veku dieťaťa, kedy s ohľadom na jeho vek vzniknú pochybnosti o tom, že možno očakávať realizáciu jeho prevýchovy do nadobudnutia plnoletosti, nakoľko takáto prevýchova

má zväčša dlhodobý charakter. Okrem toho z dôvodov výnimočnosti je aj dôvod, keď je voči dieťaťu páchaná trestná činnosť.

Súd po vykonanom dokazovaní dospel k názoru, že sú splnené zákonné predpoklady pre to aby bola nariadená ústavná starostlivosť nad výchovou mal. dieťaťa, nakoľko u mal. dieťaťa sa prejavujú závažné nedostatky v správaní a výchove, ktoré spočívajú v tom, že mal. dieťa požíva návykové látky / fetuje toluén/ a zároveň neplní si svoje povinnosti súvisiace so školskou dochádzkou. Tieto skutočnosti vyplývajú zo správy od opatrovníka Úradu práce, soc. vecí a rodiny T. Š., pracovisko Ž. F. U., pričom aj samotný rodičia potvrdili, že nezvládajú výchovu maloletého ktorý ich nerešpektuje. Okrem toho už v minulosti bola nad mal. dieťaťom nariadená ústavná starostlivosť vďaka ktorej došlo k náprave správania sa maloletého, a preto bola neskôr vyššie uvedeným rozhodnutím zrušená s tým, že maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Následne ako vyplýva

- 6 -

18P 7/2015

z návrhu na začatie konania tak, po zrušení ústavnej starostlivosti maloletý fungoval vo svojom prirodzenom prostredí bez ťažkostí iba krátke obdobie a prestal rešpektovať svojich rodičov a v jeho výchove sa začali prejavovať vyššie uvedené negatívne skutočnosti. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nariadil ústavnú starostlivosť v zariadení, ktoré je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, pretože takéto zariadenie súhlasilo s umiestnením mal. dieťaťa za účelom vykonávania ústavnej starostlivosti, jeho správanie trpí závažnými negatívnymi defektmi v dôsledku čoho je jeho výchova vážne ohrozená a len nariadením takejto starostlivosti možno zabezpečiť nápravu maloletého.

Pokiaľ ide o výšku vyživovacej povinnosti, tak súd určil vyživovaciu povinnosť rodičov k mal. dieťaťu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa určené osobitným predpisom každému z rodičov zvlášť, nakoľko obaja rodičia majú nízky príjem, pretože poberajú len invalidné dôchodky. Z týchto dôvodov sa súdu javí primerané výživné tak ako ho určil s tým, že rodičia sú povinní uhrádzať takéto výživné na účet príslušného zariadenia, v ktorom sa bude realizovať ústavná výchova.

Týmto rozsudkom zároveň dochádza k zmene rozhodnutia tunajšieho súdu a to rozsudku č. k. 10P 35/2014 zo dňa 20.6.2014.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., nakoľko ide o konanie, ktoré mohlo byť začaté i bez návrhu a preto žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, písomne v 3 vyhotoveniach. Toto právo nemajú účastníci konania, ktorí sa ho po vyhlásení rozhodnutia vzdali písomne do zápisnice súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

- 7 -

18P 7/2015

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (z. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.